

PARASOMNIE

Leefstijl als medicijn

BIZARRE SLAPERS

A vertical red abstract graphic on the left side of the slide, featuring overlapping, curved, semi-transparent shapes in various shades of red and orange, creating a dynamic, layered effect.

CASUS

- Jongen, 16 jaar oud
- Woont bij ouders
- Komt op spreekuur met moeder
- Schreeuwt in de nacht en komt vaak uit bed, zelfs een keer naar buiten gelopen, liep op straat en werd bijna aangereden door een auto
- Moeder vindt het gevaarlijk, wil dat er iets gebeurt
- Wat doe je?

An abstract graphic on the left side of the slide, featuring a vibrant red background with a green, curved, translucent shape that resembles a stylized leaf or a modern architectural element. The green shape has a slight gradient and a shadow, giving it a three-dimensional appearance.

Achtergrond

3 TYPES PARASOMNIE

NREM slaapgebonden

REM slaapgebonden

Overig

WAT ZIJN DE VERSCHILLEN?

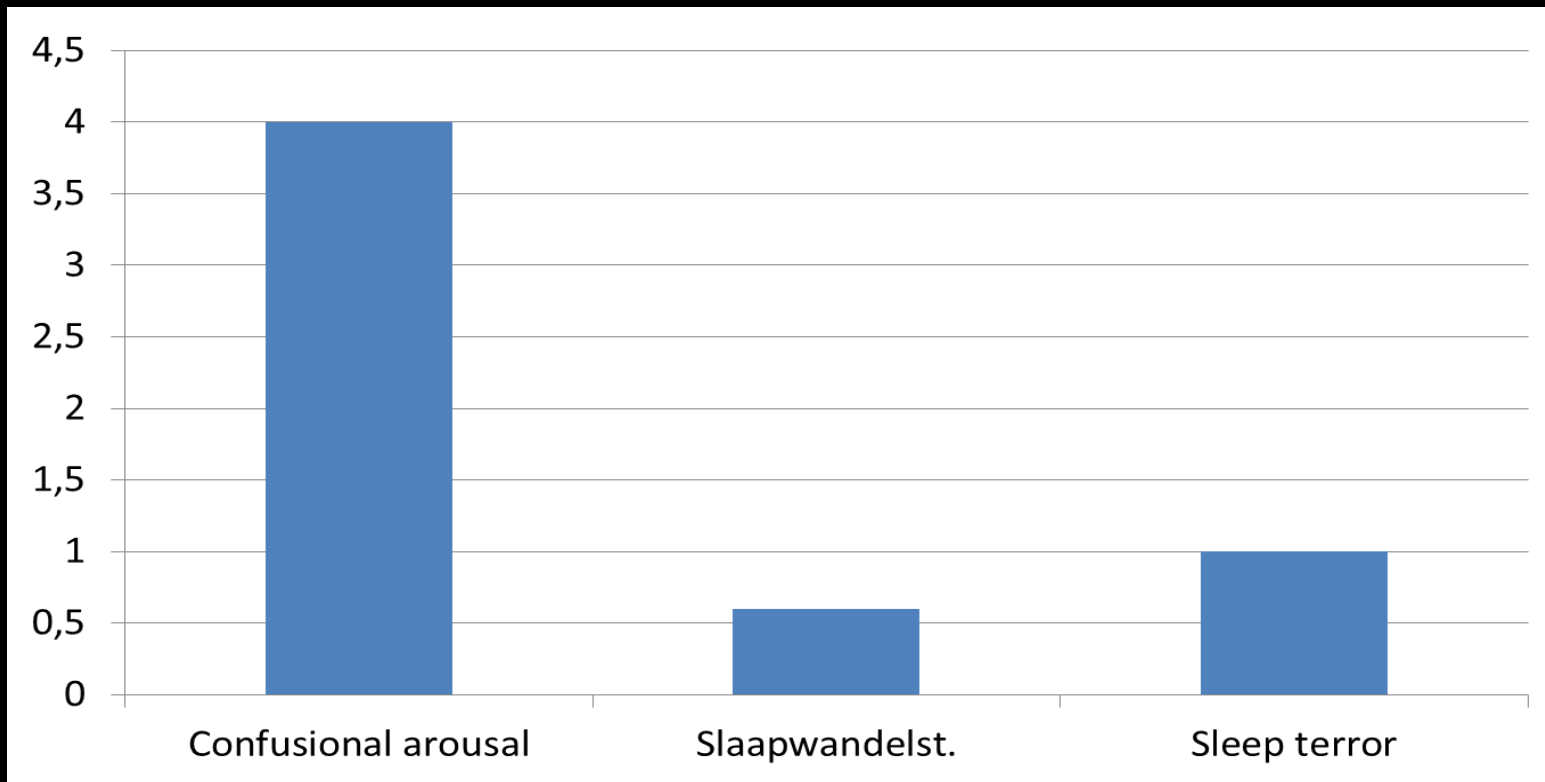
- Hoe kom je erachter of je te maken hebt met een REM-parasomnie of een nonREM-parasomnie?

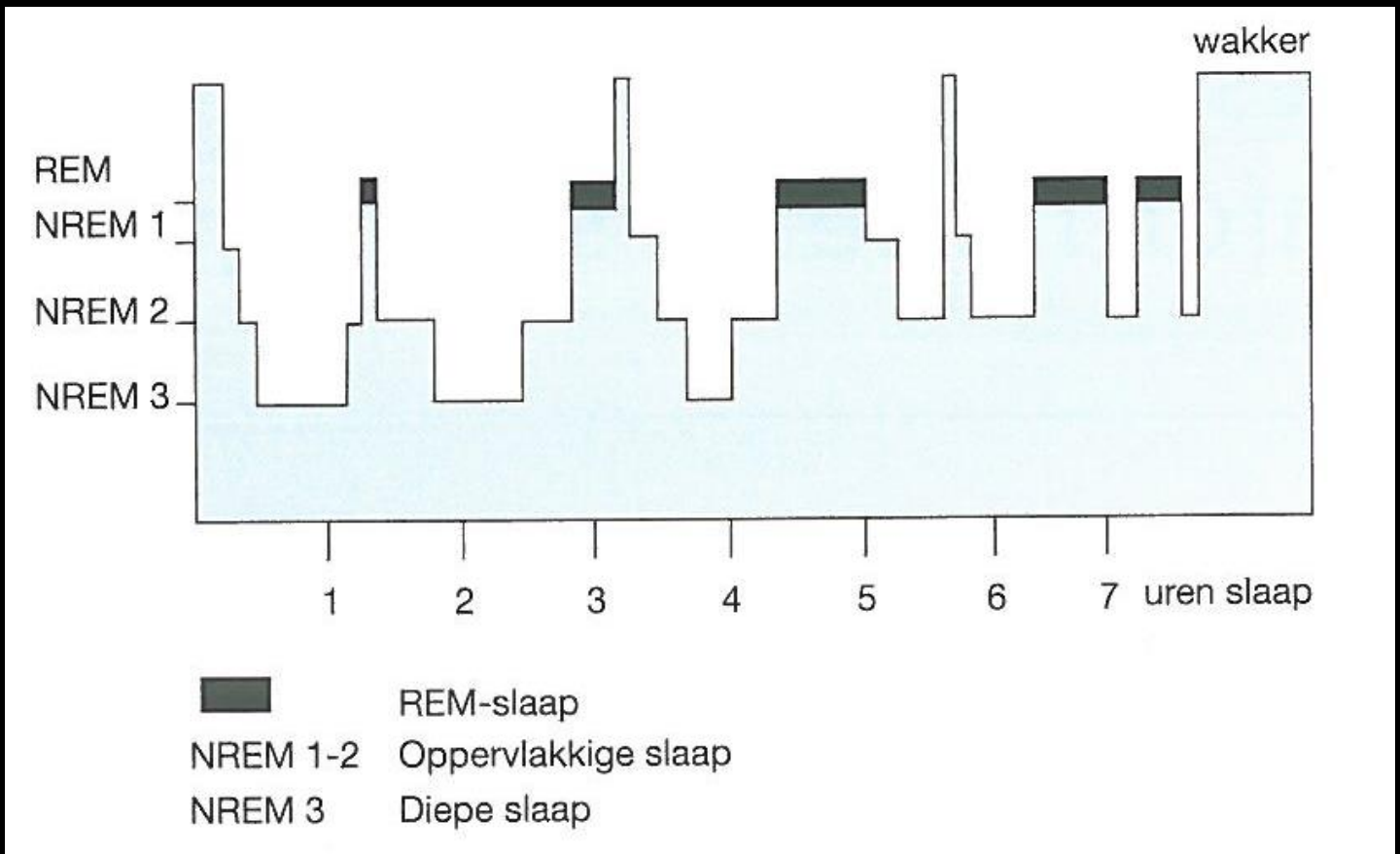
NREM PARASOMNIEËN

- Confusional arousals: terugkerende mentale verwarring of verward gedrag tijdens wekreactie uit slaap
- Slaapwandelen: moeite met wakken/ mentale verwardheid/amnesie/routinematig, ongepast, absurd of (potentieel) gevaarlijk gedrag op ongebruikelijk tijdstip
- Nachtelijke angsten (sleep terror): plotse periode van angst tijdens de slaap, meestal beginnend met schreeuw: moeite met wakken/ mentale verwardheid/ amnesie/ (potentieel) gevaarlijk gedrag

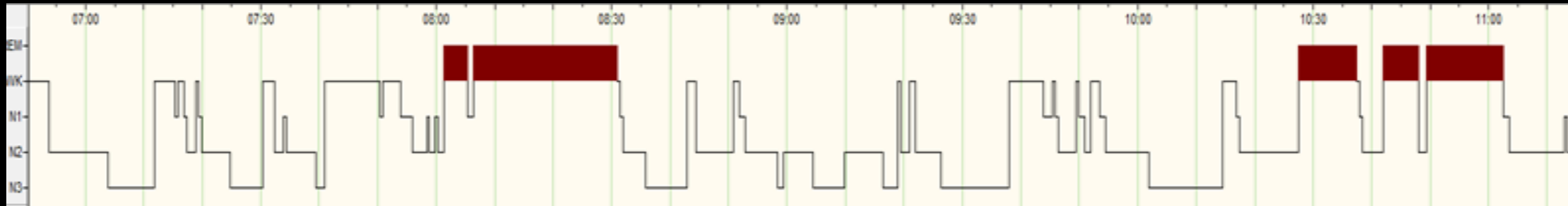
PREVALENTIE NONREMPARASOMNIEËN

HOE ZIET SLAAP ERUIT?

HYPNOGRAM NREMPARASOMNIE

REM PARASOMNIEËN

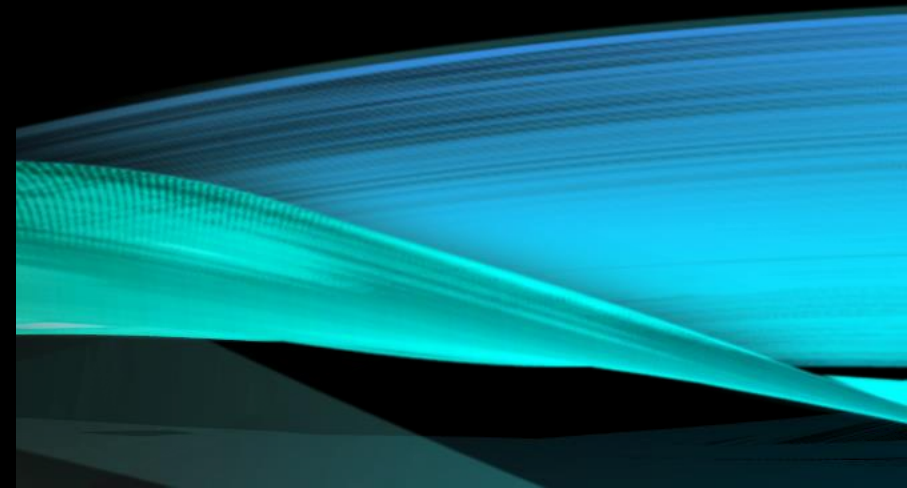
- REM-slaapgedragsstoornis (RBD): REM-slaap zonder atonie/slaapgerelateerde potentiële verwonding of ongewenst gedrag (acting-out van dromen)-DD epilepsie!
- Terugkerende geïsoleerde slaapparalyse: onmogelijkheid om romp en ledematen te bewegen bij inslapen of ontwaken
- Nachtmerriestoornis: terugkerende nachtmerries met herinnering aan de droom, volledig alert bij ontwaken/ vaak in tweede helft van de slaap

TERUGKERENDE GEÏSOLEERDE SLAAPPARALYSE

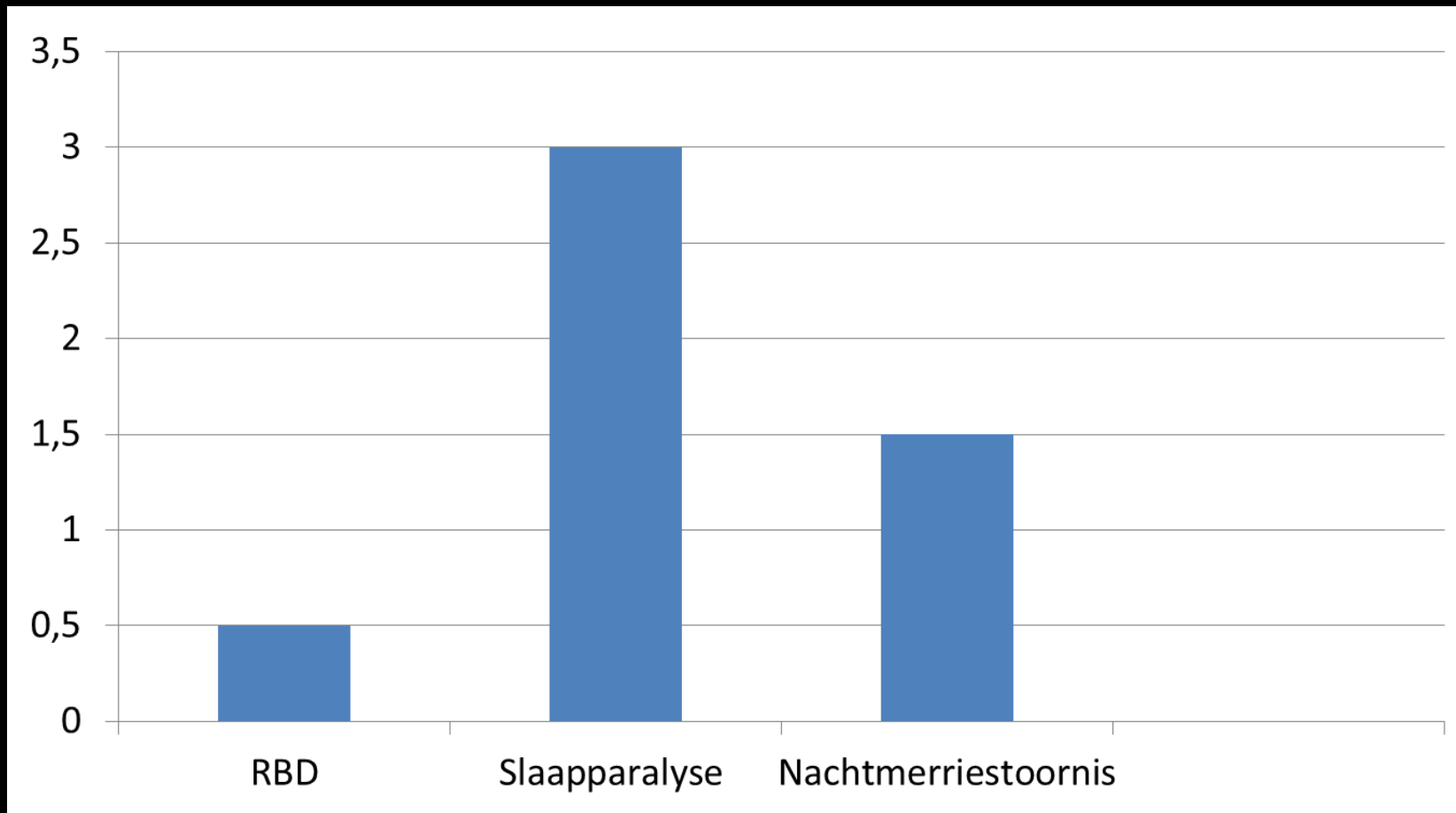

RBD

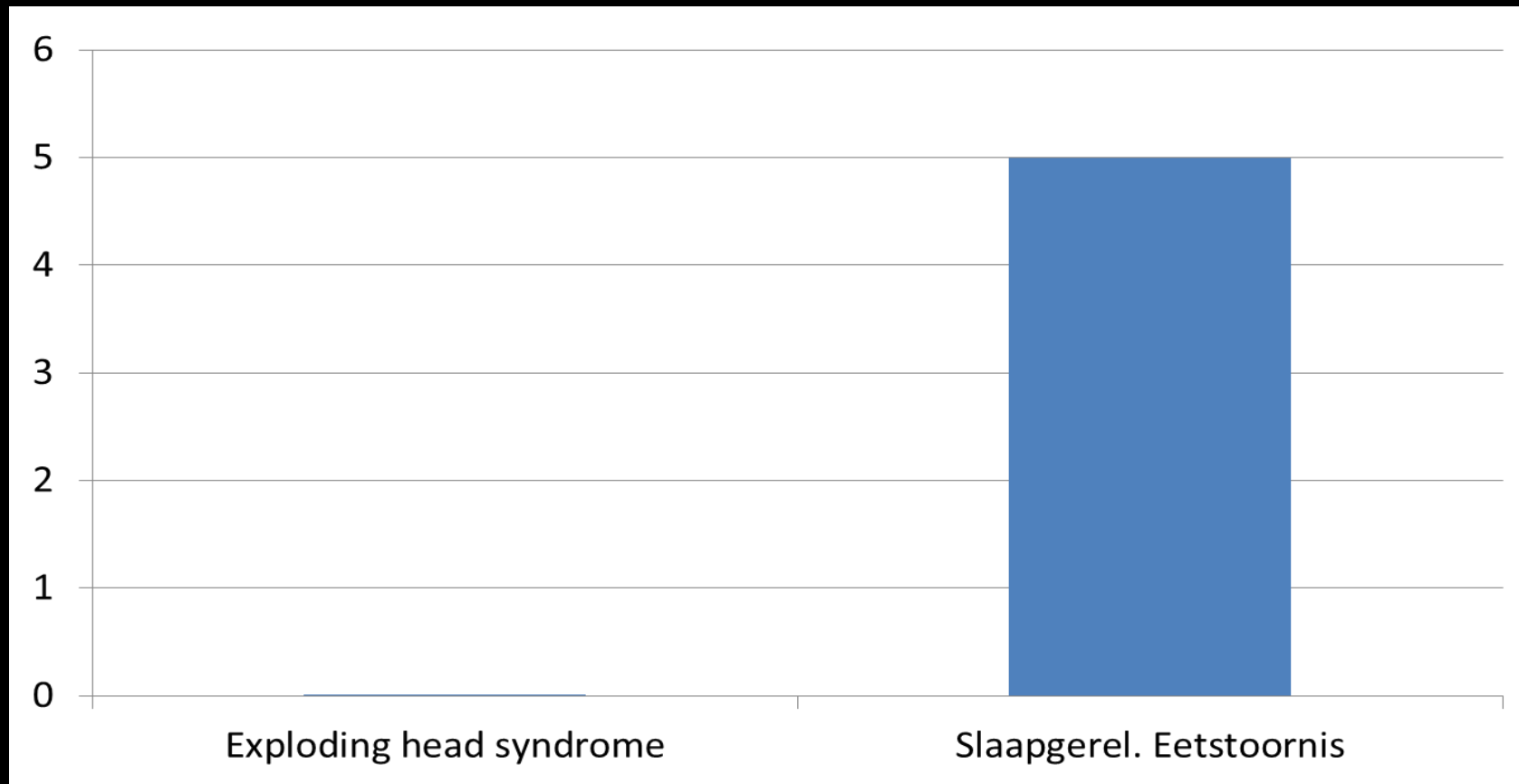
PREVALENTIE REMPARASOMNIEËN

OVERIGE PARASOMNIEËN

- Exploding head syndrome: plots luid geluid of gevoel van explosie in het hoofd tijdens waak-slaap overgang of ontwaken 's nachts, vaak gepaard met angst
- Slaapgerelateerde eetstoornis: herhaalde perioden van onvrijwillig eten of drinken tijdens de slaap, vreemde combinaties eten/'s ochtends gebrek aan eetlust/ (potentieel) gevaarlijk gedrag tijdens eten of koken

PREVALENTIE OVERIGE PARASOMNIEËN

STAPPENPLAN

STAP 1. SLAAPANAMNESE

- Wat wil je weten?

Wanneer treedt de event op? (eerste helft versus tweede helft van de nacht)

Hoe ziet de event eruit/
wat gebeurt er precies?

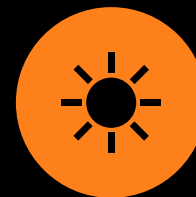
Moeite om weer opnieuw in te slapen?

Is er een herinnering van de event?

Gaat deze gepaard met angst?

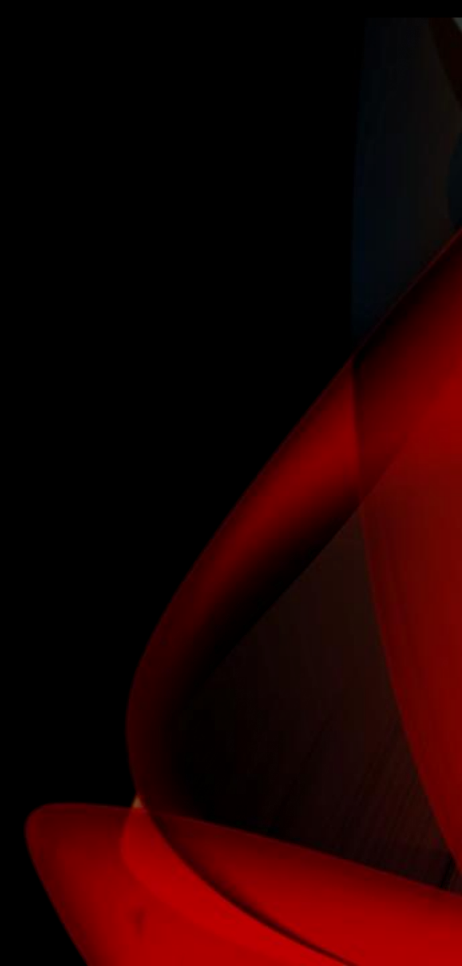

Klachten overdag?

SLAAPANAMNESE

- Is patiënt bekend met epilepsie/ paniekaanvallen overdag/ PTSS?
- Reeds genomen preventieve maatregelen, middelen, behandelingen
- Consequenties voor functioneren overdag en in de relatie(s)
- Slaaptijden en gewoontes
- Hetero-anamnese
- (Neurologische) voorgeschiedenis

VOORGESCHIEDENIS

PSYCHOSOCIALE ANAMNESE EN MIDDELENGEBRUIK

- Medicatie gebruik
- Genotmiddelen (alcohol, nicotine, drugs, koffie / cafeïne houdende producten)
- Triggers (slaapdeprivatie, wekprikkels, alcohol, stress, etc)
- Sociale anamnese (werk, gezin, hobby's)
- Familiale belasting

STAP 2. BEGELEIDING

BEGELEIDING BIJ NON-REM PARASOMNIE EN SLAAP- PARALYSE

Psycho-educatie en leefregels,
verwijderen van prikkels uit slaapkamer,
voorkomen gevaarlijke situaties

Strikte slaap-waaktiming

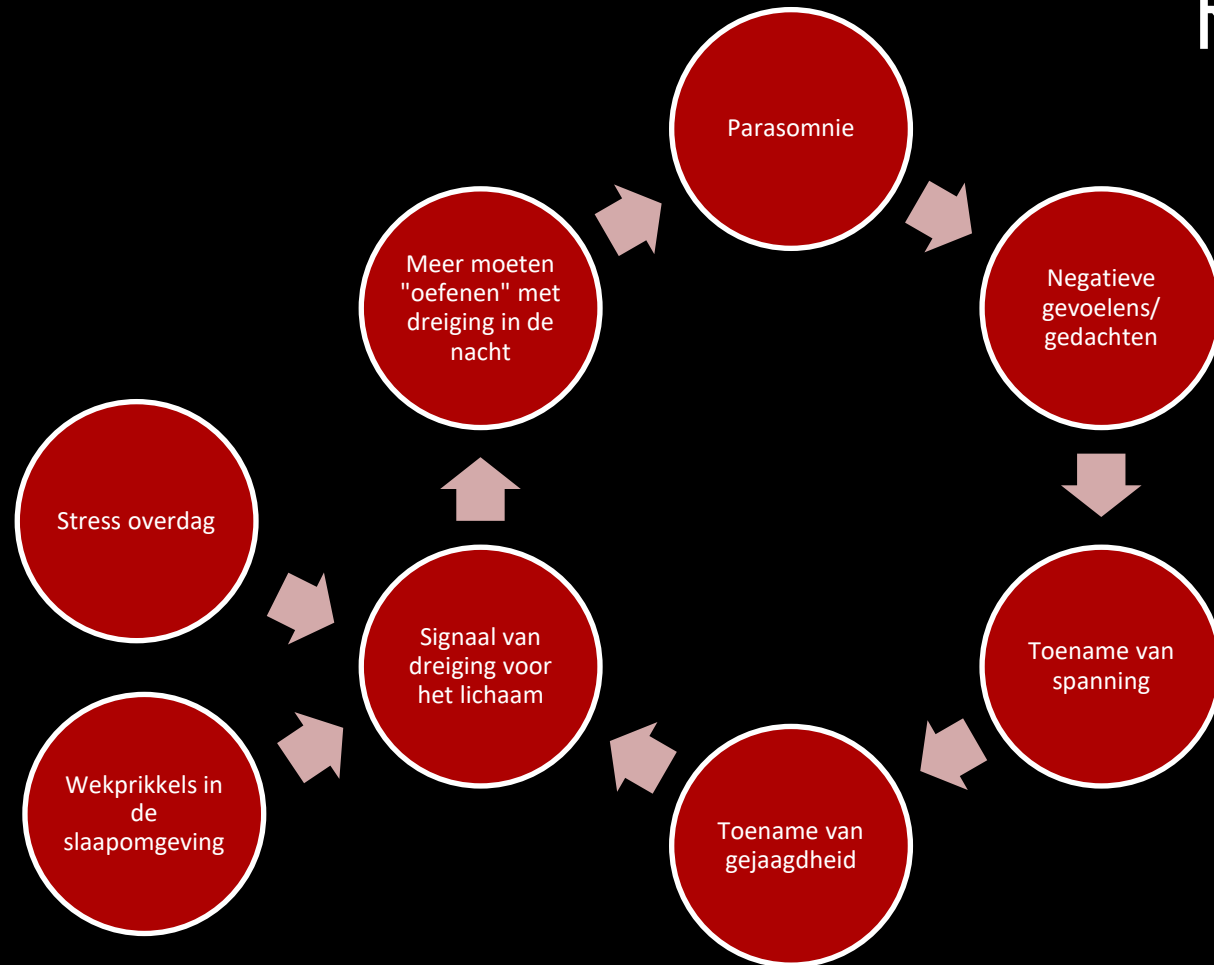

Vermijden van stimulantia

Indien onvoldoende effect:
doorverwijzing slaapcentrum

DE VICIEUZE CIRKEL VAN NON-REM PARASOMNIE

VERWIJDEREN VAN PRIKKELS UIT SLAAPKAMER

Mobiel uit de slaapkamer, gebruik van een wekkerradio

In plaats van 1 dekbed en 1 matras, 2 dekbedden en 2 matrassen

Verminderen van geluid: oordopjes?, slaapplek aanpassen (bv niet aan drukke weg)

Verduisterende gordijnen

Partner tegelijkertijd naar bed

BEHANDELING VAN NACHTMERRIES

Bijhouden dromendagboek en
visualisatie

Goede slaap-waaktiming

Rescripting en lucide dromen

Indien onvoldoende effect:
doorverwijzing slaapcentrum

PSYCHO-EDUCATIE BIJ NON-REM PARASOMNIE, SLAAPPARALYSE EN NACHTMERRIES

- “In de kindertijd komt een parasomnie vaker voor dan in de volwassenheid. Dat komt waarschijnlijk omdat bij kinderen het slaapsysteem nog niet goed ontwikkeld is en daardoor instabiel is. Waak en slaap lopen hierdoor door elkaar heen. Bij sommige volwassenen blijft deze aanleg voor instabiele slaap bestaan.”
- “Threat simulation hypothesis: evolutionair gezien is het handig dat bepaalde mensen in een groep gevoeliger zijn voor het signaleren van en omgaan met gevaar. In de slaap vindt er een soort simulatie hiervan plaats. Gebleken is ook dat mensen met parasomnie vaak alerter zijn en sneller kunnen reageren hierdoor.”
- Het is vaak erfelijk

BEHANDELING VAN REM- SLAAP GEDRAGS- STOORNIS

Doorverwijzing
slaapcentrum

Voorkomen gevaarlijke
situaties

Medicamenteus:
Clonazepam, Melatonine

TAKE HOME MESSAGES

- Parasomnie is in de meeste gevallen goed te behandelen
- Een goede anamnese is belangrijk om het type parasomnie te identificeren
- Maak bij de begeleiding gebruik van de verschillende stappen en zet de behandeling in aan de hand van het type parasomnie
- Bij REM-slaap gedragsstoornis en moeilijk te behandelen parasomnie is doorverwijzing aangewezen